

Postanowienie z dnia 10 lutego 2006 r.

I PZ 33/05

1. Wskutek uchylecia art. 411 k.p.c. ustawą z dnia 22 grudnia 2004 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. z 2005 r. Nr 13, poz. 98), stwierdzenie na posiedzeniu niejawnym dopuszczalności skargi o wznowienie postępowania nie jest ograniczone do badania, czy wskazane przez skarżącego okoliczności są oparte na podstawie przewidzianej w ustawie, lecz obejmuje także ocenę, czy podstawa wznowienia rzeczywiście istnieje.

2. Podstawą wznowienia postępowania na podstawie art. 403 § 2 k.p.c. mogą być tylko okoliczności oraz środki dowodowe, które istniały przed rozstrzygnięciem sporu (w trakcie postępowania i przed jego zakończeniem).

Przewodniczący SSN Teresa Flemming-Kulesza (sprawozdawca), Sędziowie SN: Jerzy Kwaśniewski, Andrzej Wasilewski.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 10 lutego 2006 r. zażalenia Waldemara K. na postanowienie Sądu Okręgowego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Kielcach z dnia 19 października 2005 r. [...] w sprawie ze skargi o wznowienie postępowania

o d d a l i ł zażalenie.

U z a s a d n i e n i e

Sąd Okręgowy w Kielcach postanowieniem z dnia 19 października 2005 r. wydanym na posiedzeniu niejawnym odrzucił skargę o wznowienie postępowania w sprawie [...] z powództwa Waldemara K. przeciwko Akademii Ś. w K. o przywrócenie do pracy i wydanie rzeczy. Sąd Okręgowy powołując art. 403 § 2 k.p.c. stwierdził, że skarga o wznowienie postępowania może być oparta o tzw. przyczyny restytucyjne, w sytuacji gdy zostaną wykryte takie okoliczności faktyczne lub środki dowodowe, które mogłyby mieć wpływ na wynik sprawy, a z których strona nie mogła skorzystać

w poprzednim postępowaniu. Podnosząc, iż w przedmiotowej sprawie powód dochodził wydania pozostawionych przez niego na terenie pozwanej uczelni rzeczy osobistych i uznając, iż zakład pracy udostępnił powodowi te rzeczy wzywając do ich odebrania, czego powód nie uczynił, Sąd Okręgowy ustalił, że pozwany dołożył starań w wykonaniu tego zobowiązania. Sąd Okręgowy stwierdził, że nie można przyjąć, aby przedłożony przez powoda dokument (protokół przekazania rzeczy) dotyczył okoliczności faktycznych, o jakich stanowi art. 403 § 2 k.p.c. Odnosząc się natomiast do wniosku powoda o przesłuchanie „nowych” świadków podniósł, że spośród wskazanych przez powoda osób Andrzej S. oraz Anna Ź. zostali już przesłuchani w postępowaniu przed Sądem pierwszej instancji, a ich zeznania posłużyły za podstawę ustaleń faktycznych poczynionych przez Sąd. Natomiast pozostałe osoby są znane powodowi od dawna, zatem mógł on i powinien przewidzieć, że posiadają wiedzę o okolicznościach istotnych dla rozstrzygnięcia oraz skorzystać z tych wiadomości w postępowaniu przed Sądem pierwszej instancji.

Sąd Okręgowy podkreślił, że niemożność skorzystania w poprzednim postępowaniu z określonych okoliczności faktycznych lub środków dowodowych nie zachodzi wówczas, gdy istniała obiektywna możliwość powołania ich w tym postępowaniu, a tylko na skutek opieszałości, zaniedbania, czy błędnej oceny potrzeby ich powołania, strona tego nie uczyniła. Zdaniem Sądu Okręgowego, zarówno przedłożony dokument, jak i ewentualne wiadomości odnośnie do okoliczności faktycznych sprawy posiadane przez wskazane przez powoda osoby, nie są nowymi środkami dowodowymi w rozumieniu art. 403 § 2 k.p.c.

Powód wniósł zażalenie na to postanowienie. Skarżonemu postanowieniu zarzucał naruszenie przepisów prawa procesowego mające istotny wpływ na wynik sprawy - a mianowicie art. 410 § 1 k.p.c., przez odrzucenie wniesionej skargi, mimo iż skarga została oparta na ustawowej podstawie, tzn. na podstawie przepisu art. 403 § 2 k.p.c. Twierdził, że podał, iż wykrył nowe okoliczności faktyczne i dowodowe świadczące o tym, że pozwana nie zabezpieczyła w sposób dostateczny jego rzeczy i części z tych rzeczy nie wydała, powołując się na protokół przekazania rzeczy z dnia 3 czerwca 2005 r. i że taki stan istniał już przed datą zakończenia postępowania w sprawie Sądu Okręgowego, a wskazani przez powoda świadkowie powołani zostali na okoliczność nieprawidłowości związanych z zabezpieczeniem i składowaniem rzeczy powoda, o czym powód nie wiedział w toku procesu.

Podnosił również, że zaskarżone postanowienie nie jest uzasadnione i wydane zostało z naruszeniem art. 410 § 1 k.p.c., gdyż w skardze o wznowienie postępowania podał ustawową podstawę jej wniesienia - podstawę restytucyjną z art. 403 § 2 k.p.c. i skargę uzasadnił. Podnosił także, iż na wstępnym etapie postępowania Sąd nie bada trafności powołanych podstaw wznowienia postępowania, a tylko fakt ich powołania, dokonując oceny podstaw wznowienia postępowania pod kątem ich ustawowego charakteru, a więc czy są to podstawy wskazane w art. 401 i 403 k.p.c. Podnosił, że pogląd ten jest aktualny również w obecnym brzmieniu art. 410 k.p.c., powołując orzeczenia Sądu Najwyższego odnoszące się do dwuetapowości badania skargi o wznowienie postępowania (postanowienie z dnia 14 stycznia 1999 r., II UKN 417/98, OSNAPiUS 2000 nr 6, poz. 264 oraz postanowienie z dnia 2 lutego 2002 r., I PZ 47/02, OSNP 2004 nr 9, poz. 159). Skarżący podkreślił, że w niniejszej sprawie Sąd Okręgowy zajął się oceną zasadności (trafności) przytoczonej przez powoda podstawy wznowienia i ta ocena stanowiła podstawę odrzucenia skargi, przez co rozstrzygnięcie nastąpiło z naruszeniem art. 410 § 1 k.p.c., który nie upoważnił Sądu Okręgowego do odrzucenia skargi o wznowienie postępowania.

Zażalenie zawiera wniosek o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Kielcach i orzeczenia o kosztach postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Odnosząc się do zarzutów zawartych w zażaleniu należy mieć na uwadze, iż ustawa z dnia 22 grudnia 2004 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz ustawy prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. z 2005 r. Nr 13, poz. 98) znowelizowała przepisy dotyczące postępowania w sprawie skargi o wznowienie postępowania. Obecnie, wskutek uchylenia art. 411 k.p.c., nastąpiła eliminacja dwustopniowego postępowania, z podziałem na czynności sądowe, które mogły zostać dokonane na posiedzeniu niejawnym (wstępne badanie skargi) oraz na rozprawie. Zgodnie z nowym brzmieniem art. 410 § 1 k.p.c. sąd odrzuca skargę wniesioną po upływie przepisanej terminu, niedopuszczalną lub nieopartą na ustawowej podstawie, a postanowienie w tym przedmiocie może być wydane na posiedzeniu niejawnym. Oznacza to, że w obecnie obowiązującym stanie prawnym stwierdzenie na posiedzeniu niejawnym dopuszczalności wznowienia nie ogranicza się do badania, czy

wskazane przez wnoszącego skargę okoliczności oparte są na przewidzianej w ustawie podstawie wznowienia, lecz obejmuje badanie i ustalenie, czy podstawa wznowienia rzeczywiście istnieje. Zgodnie z art. 3 wskazanej wyżej ustawy z dnia 22 grudnia 2004 r. sprawy wszczęte przed dniem wejścia ustawy w życie toczą się od tego dnia według przepisów tej ustawy (odstępstwo dotyczy jedynie złożenia i rozpoznania kasacji od orzeczenia wydanego przed dniem wejścia ustawy w życie).

Podnoszone przez skarżącego sformułowanie podstawy wznowienia w sposób odpowiadający przepisom art. 401 - 404 k.p.c. nie oznacza oparcia skargi na ustawowej podstawie wznowienia, wówczas gdy podnoszona podstawa nie zachodzi. Jeżeli podstawa skargi nie zostanie przez sąd stwierdzona, podlega ona w myśl art. 410 k.p.c. odrzuceniu. Rozstrzygnięcie Sądu drugiej instancji pod względem formalnym jest prawidłowe, a dopuszczalność rozpoznania skargi na posiedzeniu niejawnym nie oznacza obecnie pozbawienia strony możliwości obrony swych praw (art. 379 pkt 5 k.p.c.). Skarżący zdaje się bowiem nie dostrzegać, iż podnoszone przez niego argumenty i powoływane orzeczenia, wydane zostały w poprzednim stanie prawnym i utraciły aktualność.

Sąd Okręgowy trafnie przyjął, iż podnoszone w skardze okoliczności nie mogą uzasadniać wznowienia postępowania. Żądanie wznowienia postępowania oparte na podstawie art. 403 § 2 k.p.c. jest dopuszczalne wtedy, gdy po zakończeniu postępowania, którego dotyczy skarga, ujawniły się okoliczności faktyczne lub środki dowodowe, które mogłyby mieć wpływ na wynik sprawy, a z których strona nie mogła skorzystać w poprzednim postępowaniu. Podstawą wznowienia postępowania na podstawie art. 403 § 2 k.p.c. mogą być takie nowe okoliczności oraz środki dowodowe, które zaistniały przed rozstrzygnięciem sporu - w trakcie postępowania i przed jego zakończeniem. Regulacja art. 403 § 2 k.p.c. dotycząca powołania (przedstawienia) środków dowodowych (okoliczności faktycznych), które nie było w zakończonym postępowaniu możliwe, nie może odnosić się więc do stanu po jego zakończeniu. Stanowisko to jest utrwalone (por. między innymi uchwałą składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 21 lutego 1969 r., III PZP 63/68, OSN 1969 nr 12, poz. 208).

W niniejszej sprawie wyrok Sądu drugiej instancji zapadł 18 maja 2005 r., natomiast powód powołuje się w skardze na to, iż 1 i 3 czerwca 2005 r. „wykrył okoliczności faktyczne, środki dowodowe, które przemawiają za tym, iż Uczelnia nie zabezpieczyła wszystkich jego rzeczy i nie zwróciła całej jego własności”, podając jako dowód protokół z dnia 3 czerwca 2005 r. z przekazania tych rzeczy. Okoliczność

stwierdzona protokołem miała miejsce po zakończeniu postępowania. Podobnie należy potraktować okoliczności, na które mieliby zeznawać zawnioskowani świadkowie, skoro (jak wynika ze skargi) mają one dotyczyć rzeczy, które rzeczywiście powód posiadał w miejscu pracy w zestawieniu z rzeczami odebranymi protokolarnie. Podkreślić także należy, iż świadkowie Marcin S. i Anna Ż. złożyli już zeznania w sprawie, na co wskazał Sąd Okręgowy. Podnieść należy, iż przepis art. 403 § 2 k.p.c. obejmuje fakty nieujawnialne albo stronie nieznanne i dla niej niedostępne, natomiast niemożność skorzystania w poprzednim postępowaniu z określonych okoliczności faktycznych lub środków dowodowych nie zachodzi, gdy istniała obiektywna możliwość powołania ich w postępowaniu. Powód wnioskuje o ponowne przesłuchanie tych samych świadków, a co do pozostałych nie wykazuje niemożności skorzystania z ich zeznań w postępowaniu przed Sądami obu instancji.

Skarga powoda jako nieoparta na ustawowej podstawie wznowienia podlegała więc odrzuceniu (art. 410 § 1 k.p.c.), co w aktualnym stanie prawnym może być dokonane postanowieniem wydanym na posiedzeniu niejawnym. W świetle powyższego zażalenie na postanowienie o odrzuceniu skargi nie mogło zostać uwzględnione i dlatego Sąd Najwyższy je oddalił na podstawie art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c.

=====